

Република Србија
Повереник за информације
од јавног значаја и заштиту
података о личности
Служба Повереника
Сектор за надзор

Тел: +381 (0) 11 3408 900
Факс: +381 (0) 11 3343 379
Булевар краља Александра 15
11000 Београд
office@poverenik.rs
www.poverenik.rs

Број: 072-03-2110/2019-05

Датум: 15.08.2019. године

УДРУЖЕЊЕ „НАРОДНИ ПАРЛАМЕНТ“
на електронску адресу: office@parlament.org.rs

Поштовани,

Поводом електронске представке коју сте упутили Поверенику за информације од јавног значаја и заштиту података о личности (у даљем тексту: Повереник) у којој, између осталог, наводите: „...ради доказивања уплата републичких административних такси уплаћених безготовинским путем, МУП од грађана који желе да предају захтев за издавање личних докумената (лична карта, пасош...), поред потврде банке о извршеном налогу за пренос, захтева и извештај банке о променама на рачуну клијента...да се од грађана прикупљају финансијски подаци преко извештаја банке о променама на рачуну клијента, а који у пракси "открива" и стање на рачуну клијента банке као и друге трансакције извршене за друге потребе, поред уплата реп. админ. такси...“, овим дописом Вам, у складу са чињеницама и информацијама наведеним у представци, а са становишта Закона о заштити података о личности („Сл. гласник РС“, бр. 97/2008, 104/2009- др. закон, 68/2012 - одлука УС и 107/2012, у даљем тексту: ЗЗПЛ), дајемо следећи одговор.

Напомињемо да овај одговор дајемо начелно, са аспекта основних принципа обраде података о личности, те да исти не прејудицира евентуалну одлуку Повереника донету у поступку надзора, или у другостепеном поступку, покренутом по жалби подносиоца захтева за остваривање права у вези са обрадом података о личности, уколико му руковаца података о личности ускрати остваривање права, сагласно одредбама ЗЗПЛ, односно по жалби тражиоца информације, уколико му неки орган јавне власти ускрати право на приступ информацијама од јавног значаја, сагласно одредбама Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја („Сл. гласник РС“, бр.120/04, 54/07, 104/09 и 36/10).

Указујемо да је одредбом члана 42. Устава Републике Србије ("Сл. гласник РС", бр. 98/2006), зајемчена је заштита података о личности, забрањена је и кажњива употреба података о личности изван сврхе за коју су подаци прикупљени у складу са законом, свако има право да буде обавештен о прикупљеним подацима о својој личности у складу са законом и има право на судску заштиту због њихове злоупотребе.

Чланом 8. ЗЗПЛ, прописано је да је приликом прикупљања, држања, обраде и коришћења података о личности неопходно да се сваки руковалац података придржава одговарајућих начела овог закона, и то да руковалац: сме да обрађује само оне податке које је законом овлашћен да прикупља или је овлашћење добио од самог лица од ког прикупља податке на основу њене/његове сагласности, да податке прикупља само за сврхе које су законом прописане или за сврхе одређене добијеним пристанком, да мора обезбедити тачност и ажурност података, да поштује начело сврсисходности (подаци о личности се обрађују само у односу на сврху уређену законом или пристанком лица) и начело сразмерности обраде (обрађује се само онолико података о личности колико је потребно у датом случају). Изузеци од овог правила су ретки и рестриктивни и прописани одредбама чл. 12. и 13. ЗЗПЛ.

Одредбама члана 12. ЗЗПЛ, прописано је да је обрада без пристанка дозвољена у случајевима: да би се остварили или заштитили животно важни интереси лица или другог лица, а посебно живот, здравље и физички интегритет (тачка 1.); у сврху извршења обавеза одређених законом, актом донетим у складу са законом или уговором закљученим између лица и руковаоца, као и ради припреме закључења уговора (тачка 2.); у сврху прикупљања средстава за хуманитарне потребе (тачка 2а); у другим случајевима одређеним овим законом, ради остварења претежног оправданог интереса лица, руковаоца или корисника (тачка 3.).

Одредбама члана 13. ЗЗПЛ прописано је да орган власти обрађује податке без пристанка лица, ако је обрада неопходна ради обављања послова из своје надлежности одређених законом у циљу остваривања интереса националне или јавне безбедности, одбране земље, спречавања, откривања, истраге и гоњења за кривична дела, економских, односно финансијских интереса државе, заштите здравља и морала, заштите права и слобода и другог јавног интереса, а у другим случајевима на основу писменог пристанка лица.

Дакле, имајући у виду наводе Ваше представке, као и начела обраде података о личности садржане у одредбама ЗЗПЛ, указујемо да је обрада података о личности грађана у раду наведених државних институција или органа које помињете у представци прописана са више закона.

Закон о личној карти („Сл. гласник РС“, бр. 62/2006 и 36/2011, у даљем тексту: ЗЛК) у члану 6. прописује надлежност Министарства унутрашњих послова (у даљем тексту: МУП) за послове издавања личне карте и доношења прописа (подзаконских аката) у погледу поступка издавања. Чланом 24. овог закона прописано је да се за издавање личне карте плаћа накнада, која обухвата цену обрасца личне карте и трошкове техничке израде.

Такође, Закон о путним исправама („Сл. гласник РС“, бр. 90/2007, 116/2008, 104/2009, 76/2010 и 62/2014), у члану 15. прописано је да пасош издаје, на прописан начин, полицијска управа или полицијска станица Министарства унутрашњих послова на чијем подручју је пребивалиште, односно боравиште лица које подноси захтев за издавање пасоша (у даљем тексту: орган надлежан за издавање пасоша), а чланом 44. да се за издавање путне исправе плаћа накнада, која обухвата цену обрасца путне исправе и трошкове техничке израде, као и трошкове достављања, ако се достављање путне исправе врши преко дипломатског или конзуларног представништва Републике Србије.

Даље, Закон о републичким административним таксама („Сл. гласник РС“, бр. 43/2003, 51/2003 - испр., 61/2005, 101/2005 - др. закон, 5/2009, 54/2009, 50/2011, 70/2011 - усклађени дин. изн., 55/2012 - усклађени дин. изн., 93/2012, 47/2013 - усклађени дин. изн., 65/2013 - др. закон, 57/2014 - усклађени дин. изн., 45/2015 - усклађени дин. изн., 83/2015, 112/2015, 50/2016 - усклађени дин. изн., 61/2017 - усклађени дин. изн., 113/2017, 3/2018 - испр., 50/2018 - усклађени дин. изн., 95/2018 и 38/2019 - усклађени дин. изн), у члану 10. став 4. прописује да је обвезник дужан да уз захтев приложи одговарајући доказ да је таксу платио, осим у случајевима из члана 4. ст. 7. и 8. и члана 4а став 2. овог закона, када се уплата врши у готовом новцу. Уредбом о врстама услуга које пружа Министарство унутрашњих послова и висини такси за пружене услуге („Сл. гласник РС“, бр. 51/2019) прописују се врсте услуга које пружа Министарство унутрашњих послова и висина такси за пружене услуге.

Дакле, са аспекта ЗЗПЈ, одредбама наведених прописа регулисано је прикупљање и даља обрада података о личности, односно доказа о плаћеној републичкој административној такси, од стране Министарство унутрашњих послова као руковоаца података у поступку издавања докумената грађана, односно личне карте и путне исправе. Међутим и приликом предметне обраде руковалац података дужан је да се придржава општих принципа обраде прописаних одредбама ЗЗПЈ, а посебно начела *сврхисходности* и *сразмерности*.

Услови и начин пружања платних услуга, електронски новац, платни системи и надзор над применом одредаба овог закона уређују се Законом о платним услугама („Сл. гласник РС“, бр. 139/2014 и 44/2018). Чланом 74. ст. 1 и 2. овог закона прописано је да се пословном тајном сматрају подаци до којих је у току пословања дошао пружалац платних услуга, а односе се на корисника платних услуга, укључујући и податке о његовој личности, као и подаци о платној трансакцији и стању и променама на платном рачуну корисника платних услуга, те да пружалац платних услуга, чланови његових органа и лица запослена или ангажована код њега, као и друга лица која због природе свог посла имају приступ подацима из става 1. овог члана (обвезник чувања пословне тајне) - не могу трећим лицима саопштити или доставити ове податке, нити им могу омогућити приступ тим подацима. Ставом 4. тачка 4. истог члана прописано је да изузетно од става 2. овог члана, обвезник чувања пословне тајне може трећим лицима саопштити или доставити податке из става 1. овог члана, односно омогућити приступ тим подацима за потребе министарства надлежног за унутрашње послове, органа надлежног за борбу против организованог криминала и органа надлежног за спречавање прања новца, у складу с прописима.

Чланом 75. Закона о платним услугама прописано је да пружаоци платних услуга, учесници у платном систему и агент за поравнање дужни су да при прикупљању и обради података о личности из члана 74. став 1. овог закона поступају у складу с прописима којима се уређује заштита података о личности, те да пружаоци платних услуга и учесници у платном систему могу прикупљати и обрађивати податке из става 1. овог члана ради спречавања, испитивања или откривања преварних радњи или злоупотреба у вези с платним услугама.

По питању одговарајућег доказа о плаћању републичке административне таксе, када се такса плаћа у новцу налогом за плаћање, упућујемо Вас да се обратите за мишљење Народној банци Србије, будући да иста, у складу са чланом 4. став 1. тачка 5. Закона о Народној банци Србије („Сл. гласник РС“, бр. 72/2003, 55/2004, 85/2005 - др. закон, 44/2010,

76/2012, 106/2012, 14/2015, 40/2015 - одлука УС и 44/2018) уређује, контролише и унапређује несметано функционисање платног промета у земљи и са иностранством, у складу са законом.

У складу са наведеним, са аспекта ЗЗПЈ, указујемо да би лице на које се подаци односе могло, уколико би у доказу о плаћању републичке административне таксе, када се такса плаћа у новцу налогом за плаћање, били садржани подаци о личности који су непотребни, односно по броју или врсти података били несразмерни сврси обраде, исте заштитити (анонимизирати).

Захваљујемо Вам на интересовању за правилну примену Закона о заштити података о личности и упућујемо Вас да се о овим и осталим питањима можете ближе информисати на интернет презентацији Повереника: www.poverenik.rs.

ПОМОЋНИК ГЕНЕРАЛНОГ СЕКРЕТАРА

Златко Петровић

